

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

I løbet af vinteren 1963-64 undersøgte et af ministeren for Grønland nedsat udvalg mulighederne for at indføre den dagældende danske lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsskoler og aftenskoler m. v. med senere ændringer.

Udvalgets overvejelser resulterede i, at der blev udarbejdet dels et forslag til bekendtgørelse om aften- og ungdomsskoleundervisning m. v. i Grønland, dels et lovforslag om ungdomsklubber m. v. i Grønland.

Når man valgte bekendtgørelsesformen for så vidt angik aften- og ungdomsskolen i Grønland, var begrundelsen den, at forholdene i Grønland på disse områder endnu ikke kunne anses for ganske afklarede, ligesom man fandt det rigtigst forinden en lovgivning på dette område at afvente det arbejde med revision af den danske lov, som var påbegyndt, men endnu ikke afsluttet. Ministeren for Grønland fik derfor i medfør af § 57 i lov nr. 152 af 10. maj 1967 om skolevæsenet i Grønland bemyndigelse til ved en ministeriel bekendtgørelse at fastsætte midlertidige bestemmelser vedrørende aften- og ungdomsskolen m. v. Efter forhandling med undervisningsministeren udfærdigedes bekendtgørelse nr. 298 af 28. juni 1967 om aftenskolen og ungdomsskoleundervisning m. v. i Grønland.

Forklaringen på, at man, for så vidt angik ungdomsklubberne, valgte lovformen, må søges i den omstændighed, at dette lovforslag indebar betydelige økonomiske konsekvenser, hvortil kom, at der i Grønland var et meget stærkt behov for en sådan lov. Lovforslaget gennemførtes som lov nr. 229 af 8. juni 1966 om ungdomsklubber m. v. i Grønland, som ændret ved lov nr. 30 af 4. februar 1970.

I medfør af ungdomsklublovens § 15 fastsattes det, at loven skulle forelægges folketinget til revision senest i folketingsåret 1969-70.

Det nævnte arbejde med revision af de i Danmark gældende bestemmelser på dette område resulterede i lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning m. v. Loven er senest ændret ved lov nr. 177 af 28. april 1971. Loven — der blandt andet indeholdt nye regler om ungdomsklubber — fandtes ikke umiddelbart at kunne udstrækkes til også at gælde for Grønland. Spørgsmålet om den fremtidige virksomhed i Grønland med hensyn til hele det af den danske lov omfattede område blev derfor taget op til nærmere behandling i en arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af det foreliggende lovforslag.

Det var imidlertid ikke muligt for arbejdsgruppen at afslutte et så omfattende lovgivningsarbejde inden udløbet af den i ungdomsklublovens § 15 fastsatte frist. Hertil kom, at arbejdsgruppen tillagde det overordentlig stor betydning, at der ved udarbejdelsen af lovforslaget blev inddraget flest mulige erfaringer fra anvendelsen af den danske lov, der imidlertid først trådte i kraft den 1. august 1969. Ved lov nr. 30 af 4. februar 1970 blev fristen derfor forlænget til folketingsåret 1971-72.

I september 1967 nedsatte ministeren for Grønland et udvalg vedrørende folkeoplysningen i Grønland. Udvalget havde bl. a. til opgave „at foretage en vurdering af det folkelige oplysningsarbejdes struktur, og — såfremt det skønnes fornødent — fremkomme med forslag til, hvorledes de administrative, koordinerende, rådgivende og initiativtagende opgaver på dette område bedst kan varetages, herunder om opgaverne skønnes bedst at kunne løses af det offentlige eller ved privat indsats“.

Udvalget afgav betænkning i marts 1969.

I sin sammenfatning anbefaler udvalget bl. a., at der udarbejdes forslag til en lov om fritidsundervisning, der kan koordinere reglerne vedrørende ungdomsklubber, ungdoms- og aftenskole m. v. Desuden går udvalget ind for, at ansvaret for den folkeoplysende virksomhed i Grønland overdrages til en af det offentlige uafhængig organisation. Udvalget tilslutter sig derfor Grønlands landsråds forslag om oprettelse af et „Grønlands Oplysnings Forbund“ (GOF), der skal have til formål at styrke, igangsætte og koordinere det folkeoplysende arbejde i Grønland. Forbundet skal bygge på de grønlandske foreninger, og der skal være et folkeligt flertal i dets ledelse, idet der er enighed i udvalget om at anbefale, at ansvaret for folkeoplysningsarbejdet i Grønland overdrages til det private initiativ. Det forudsættes, at oplysningsforbundet efterhånden opretter lokale afdelinger i samtlige grønlandske kommuner.

Udvalget er af den opfattelse, at fritidsundervisning for voksne må anses for et af de vigtigste instrumenter i det folkelige oplysningsarbejde. Under hensyn hertil anbefaler udvalget, at oplysningsforbundet efterhånden får overdraget fritidsundervisningen, således at forstå, at forbundet bliver den initiativtagende og igangsættende instans på området. Det bør være forbundets opgave at støtte og fremkalde lokale bestræbelser på at tilrettelægge og gennemføre de i en kommende grønlandsk fritidslov omhandlede former for fritidsundervisning for voksne.